

NOVIOPOSTA

In dit nummer

Handstempels deel 5

Het Jubileum in 2019

Redactie:
J. Mulder
J. Spijkerman
J.M.A.G. Stroom

Fotografie:
W.A. v.d. Wagt

Basis ontwerp:
L. Thijsen

Illustraties:
vacature

Expeditie:
F. Piers
Tolhuis 35-17
6537 NN Nijmegen
Tel. 024-3444208

NIJMEGEN

NOVIO-FAIR 2019

KNBF-Jo Toussainttoernooi

9 & 10 maart 2019

Internationale postzegelbeurs

Postzegeltentoonstelling in categorie 3 en propagandaklasse
Samenwerking filatelistenvereniging NovioPost & Stichting HertogPost

PRIJS

Zegel gaat geen 95 cent kosten

Ondanks de financiële moeilijkheden blijft de prijs van een postzegel ruim onder de 95 cent. PostNL benut de vorige week door de ACM gegeven mogelijkheid om het tarief met 14,2 procent te verhogen niet, zegt ceo Herna Verhagen. Een gewone zegel van 83 cent had daardoor per 1 januari 2019 bijna 95 cent kunnen gaan kosten. „Hoewel we hierover pas in september besluiten, zal de stijging ver afliggen van 14 procent.” Volgens de topvrouw zal de toename in lijn zijn met de tariefstijging van afgelopen jaren. „We voeren al jaren een consistent beleid en dat zetten we komend jaar voort.” Dat betekent dat een zegel maximaal 6 cent duurder wordt en de prijs onder de 90 cent blijft. De afgelopen jaren steeg de zegelprijs met vijf cent. Een normale zegel kostte vorig jaar 78 cent.

Heeft u de datum van NOVIO-FAIR 2019 al in uw agenda staan. Hierboven staat wanneer alles staat te gebeuren.

Voor wie aan de tentoonstelling of het KNBF-Jo Toussainttoernooi wil deelnemen, moet het inschrijfformulier voor 1 oktober bij de organisatie binnen zijn. Dezelfde datum geldt voor de artikelen voor het jubileumboek. De inschrijfformulieren zijn van de website te downloaden. Meer informatie kunt u elders in dit blad vinden. Verder kunt u ook informatie krijgen bij de secretaris van NovioPost.

Zoals in nevenstaand artikel uit de Gelderlander van 7-8-2018 te lezen is, worden de postzegels in 2019 duurder. PostNL zegt dat ze niet de maximaal toegestane prijsstijging van 14,2% zal doorvoeren. Het zal minder zijn, maar hoeveel?

Commissie Veilingen
M.H.A.M. Jochoms, 1e Colonjes 3b
6562 DL Groesbeek, tel. 024-3241542
philarinie@gmail.com

J. Cremers, jhpcremers@gmail.com

Rondzenddienst
Hoofd Rondzendingen
F. Wanders, Graafsestraat 6,
5371 CX Ravenstein, tel. 0486-412383,
Nederland@noviopost.nl

Administratie Rondzenddienst:
Geert Buitenhuis, tel. 024-8489034
adm-rondzenddienst@noviopost.nl
Bankrekening
IBAN: NL71 INGB 000 2744133 t.n.v.
Filatelistenvereniging Noviopost

Aanleveren en afwikkelen Boekjes
M.C. Meeuwsen, Diamantstraat 46
6534 WZ Nijmegen, tel. 024-3561965
m.meeuwsen61@upcmail.nl

Distributie wijkroondzendingen:
J.J.M. Pierik, Kastanjelaan 2,
6581 PX Malden, Tel. 024-3771073
jopi6663@gmail.com

Distributie Nederland & Overzee:
F. Wanders, Graafsestraat 6,
5371 CX Ravenstein, tel. 0486-412383,
Nederland@noviopost.nl

Distributie Overige Gerichte Zendingen:
J. Bardoel, Schoutstraat 9,
6525 XR Nijmegen, tel. 024-3561969
secretaris@noviopost.nl

Ledenadministratie
J.H.A. Ebben, Jekerstraat 15
6542 RZ Nijmegen, tel. 024-3771648
leden-noviopost@kpnplanet.nl

Redactie Novioposta
J. Mulder,
redactie.novioposta@gmail.com

Nieuwtjesdienst Buitenland
G.A.J. Kolman, tel. 0486-473868
gajkolman@home.nl
IBAN: NL14 INGB 000 5552048 t.n.v.
Filatelistenvereniging Noviopost

Nederlandse FDC-dienst
Hiervoor kunt u privé contact opne-
men met: H.J.W.H. de Vos,
Juno 113, 6661 JB Elst (Gld),
tel. 0481-848885.
foxphilately@post.com

Website: www.noviopost.nl

Bijeenkomsten "Tussen Waal en Maas"

Dit najaar zijn er nog een aantal bijeenkomsten van de postzegelvereniging "Tussen Waal en Maas". De clubavonden worden gehouden in MFA 't Hart, Den Elt 17, 6644EA Ewijk. De aanvang is om 19:30 uur. De data zijn:

20 september
18 oktober
15 november
20 december

Daarnaast is er op 21 oktober een grote ruilbeurs van 10:00 uur tot 15:00 uur.

Leden van Noviopost zijn voor alle activiteiten van harte uitgenodigd.

Bijeenkomsten Postzegelvereniging Wijchen 2018

Op de volgende dagen zijn de bijeenkomsten op zondagen van 10:00 tot 13:00 uur.

9 september
14 oktober
11 november
9 december

Alle bijeenkomsten worden gehouden in:
Brede school "Noorderlicht"
Roerdompstraat 76
6601 DL Wijchen

Artikelen voor het Jubileumboek

Iedereen weet dat we begin maart 2019 een grote beurs met een tentoonstelling hebben. We willen daarvoor een jubileumboek maken met artikelen en informatie over de tentoonstelling. Voor een deel zijn er al artikelen binnengekomen, maar ieder lid mag iets schrijven. Als u niet kunt schrijven, is dat geen bezwaar. De redactie van het jubileumboek zet uw ideeën om in een artikel als dat nodig is.

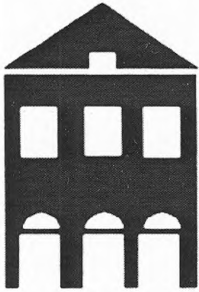
Omdat de samenstelling, opmaak en het drukken de nodige tijd vergt, moet alles op 1 oktober binnen zijn. Dat kan persoonlijk bij de redactieleden:

Jacques Spijkerman
Marcel Claassen
Jan Mulder

Het is uiteraard ook mogelijk om via email contact op te nemen of uw bijdrage sturen. Het email adres is:
novioposta@gmail.nl

Op de volgende maandag avonden zijn er bijeenkomsten van 19:00 tot 22:00 uur.

24 september
29 oktober
19 november
17 december

**Nijmeegse
POSTZEGEL- &
MUNTENHANDEL**

van Welderenstraat 16
6511 MK Nijmegen
Postbus 1524
6501 BM Nijmegen
Tel./Fax 024 - 322 46 36

Geopend:
Dagelijks van
10.00-18.00 uur
Maandag gesloten
Donderdag
Koopavond
Zaterdag
Tot 17.00 uur

- POSTZEGELS
- MUNTEN
- BANKBILJETTEN
- OUDE ANSICHTKAARTEN
- BIDPRENTJES
- OUDE GRAVURES

➡ www.muntenenpostzegels.nl
muntenenpostzegels@zonnet.nl

En alle soorten postzegel, munten
en prentbriefkaartbehoeften

Wijzigingen doorgeven

Vermeld altijd uw lidmaatschapsnummer.

Voor alleen de Rondzenddienst of de Nieuwtjesdienst: bij de betreffende hoofden.

Adreswijziging e.d.: schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministratie.

Overlijden of bedanken voor het lidmaatschap: schriftelijk of per e-mail bij de secretaris.

Bij bedanken eindigt het lidmaatschap tegen het einde van het verenigingsjaar (31 augustus) en er dient een opzegtermijn van tenminste een maand in acht genomen te worden.

Ons lid

J. Berends

is onlangs overleden

In hem verliest Noviopost een actief en gewaardeerd lid.

Wij wensen de familie veel sterkte toe.

Programma 2e helft 2018

- vrijdag 7 september, Ledenbijeenkomst met een presentatie
- dinsdag 18 september, Middagbijeenkomst
- maandag 24 september, Regionale ruilavond met als thema Poststukken & Luchtpost
- vrijdag 5 oktober, Ledenbijeenkomst met een presentatie
- dinsdag 16 oktober, Middagbijeenkomst
- maandag 22 oktober, Regionale ruilavond met als thema Frankrijk en voorm. Koloniën
- vrijdag 2 november, Ledenbijeenkomst. Kijkavond Grote veiling
- zaterdag 3 november, Grote veiling
- dinsdag 20 november, Middagbijeenkomst
- maandag 26 november, Regionale ruilavond met als thema Scandinavië en Mediterrane gebieden
- vrijdag 7 december, Ledenbijeenkomst. Bingo
- maandag 17 december, Regionale ruilavond met als thema Oostenrijk, Zwitserland, Zuid Amerika
- dinsdag 18 december, Middagbijeenkomst

Bij de (ruil)bijeenkomsten op dinsdag en maandag, en natuurlijk bij Postzegel Totaal, is elke liefhebber van postzegels welkom. De ledenavonden op vrijdag zijn evenwel alleen toegankelijk voor leden van Noviopost.

Alle bijeenkomsten vinden plaats in Wijkcentrum Titus Brandsma', Tweede Oude Heselaan 386, te Nijmegen. (Postcode 6542 VJ, tel.: (024) 377 48 93)

De middagbijeenkomsten zijn van 14:00 uur tot 16:00 uur in zaal 12-A. (De zaal is open vanaf 13:30 uur.)

De avondbijeenkomsten zijn van 20:00 uur tot 22:00 uur. (De zaal is open vanaf 19:00 uur.). De ledenbijeenkomsten zijn in zaal 12 A&B en de ruilavonden in zaal 12A.

Voor het volgende nummer van Novioposta kan copy ingeleverd worden tot 15 oktober 2018.

Ledennieuws

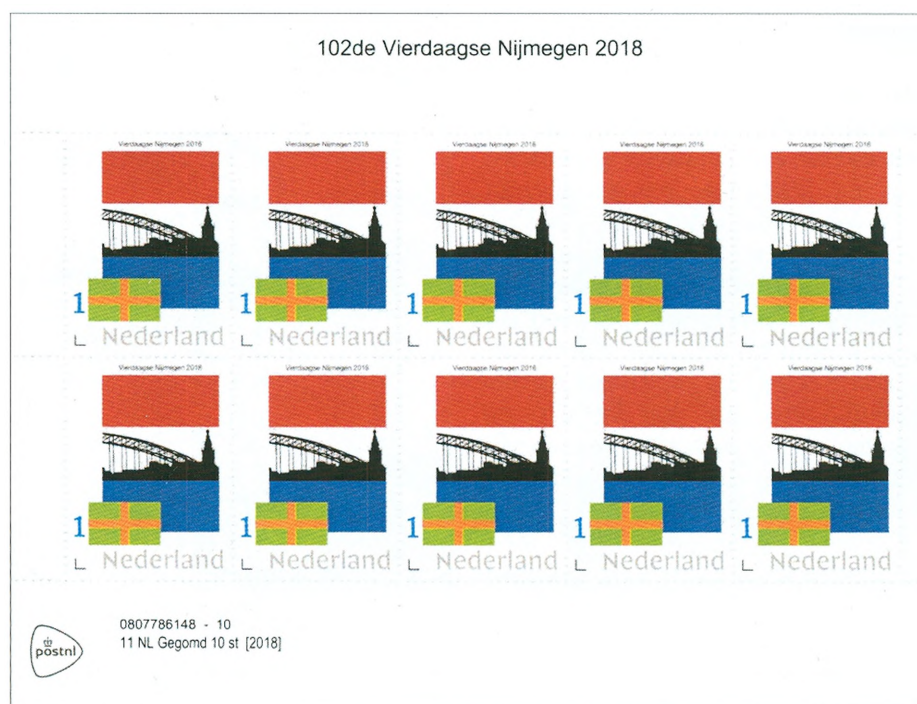
De volgende leden hebben hun lidmaatschap opgezegd:

703 A.J. de Lang
778 R.D.H. Sips
889 M.W. Valk
890 J.L. Matteman
943 Th. Orth

Zegels Vierdaagse

Hiernaast het vel met postzegels t.g.v. de Vierdaagse dat postzegelhandel Bol ieder jaar uitgeeft. Dit jaar een fraai stadsbeeld van Nijmegen samen met de Vierdaagse vlag. Dit alles tegen de achtergrond van de Nederlandse vlag.

102de Vierdaagse Nijmegen 2018

NEDERLANDSE HANDSTEMPELS (5)

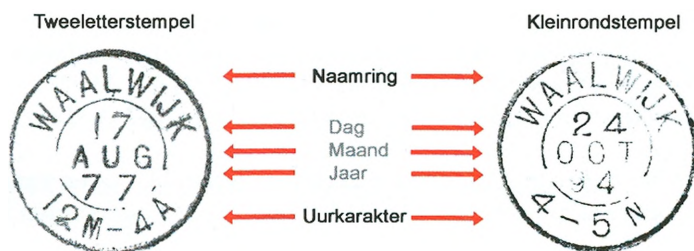
Bij verzamelaars van stempelafdrukken op losse zegels is het kleinrondstempel de grote favoriet. Het past precies op een kleinformat-postzegel en het is door heel veel verschillende kantoren gebruikt. In deze aflevering van 'Nederlandse handstempels' behandelen we het kleinrondstempel en zijn oudere broertje, het tweeletterstempel.1

De 'kleine uurstempels'

Verzamelaar Cees van Hoek is de bedenker van de term 'kleine uurstempels' voor het totaal van tweeletterstempels en kleinrondstempels. Hij stelt dat het bij deze stempeltypen eigenlijk om één type gaat, met verschillende sets uurkarakters.2 Daar is veel voor te zeggen, ook als je andere bron-

Afbeelding 1: de onderdelen van een dagtekeningstempel. Van links naar rechts: houten heft, veer, bus, uitdrukplaatje, naamring, drie datumkarakters en een uurkarakter.

Afbeelding 2: afdrukken van het tweeletterstempel Waalwijk (17 augustus 1877, 12 uur 's middags - 4 uur 's avonds) en het kleinrondstempel uit dezelfde plaats (24 oktober 1894, 4-5 uur namiddag).

nen raadpleegt, maar verzamelaars houden liever vast aan de traditionele namen.

Dat de stempels 'uurstempels' genoemd worden, heeft te maken met het feit dat ze een aanduiding bevatten van het dagdeel waarin ze gebruikt werden. In Deel 3 van deze artikelenreeks hebben we de eerste handstempels met uuraanduiding leren kennen; vanaf het tweeletterstempel heeft elk dagtekeningstempel een vorm van uuraanduiding. Van Hoek onderscheidt 'kleine uurstempels' en 'grote uurstempels' - de laatste kennen wij beter onder de naam grootrondstempels.

De opbouw van een dagtekeningstempel
Laten we eens kijken hoe een dagtekeningstempel - het gereedschap waarmee stempelafdrukken worden gemaakt - in elkaar steekt. Een mooie

afbeelding is te vinden in het boek 'De poststempelfabriek bij 's Rijks Munt' (afb. 1).3

De verwisselbare onderdelen van de stempel, die met schroeven in de bus vastgeklemd worden, zijn:

- de **naamring** met de naam van een postkantoor
- drie **datumkarakters** voor respectievelijk dag, maand en jaar
- het **uurkarakter** met de aanduiding van een dagdeel.

Afbeelding 3: 23 november 1871, tweeletterstempel Nijmegen 4A-8A op briefkaart naar Hasselt (Overijssel).

Afbeelding 4: 14 september 1868, tweeletterstempel 'sHertogenbosch 8A-12M in rood op een briefje van Dinther (naamstempel hulpkantoor) naar Rotterdam.

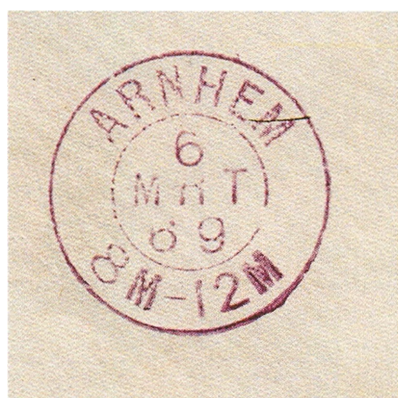
kantoren en militaire kampen een tweeletterstempel krijgen.

Kenmerken voor dit stempeltype is het uurkarakter dat vijf keer per dag verwisseld moest worden.

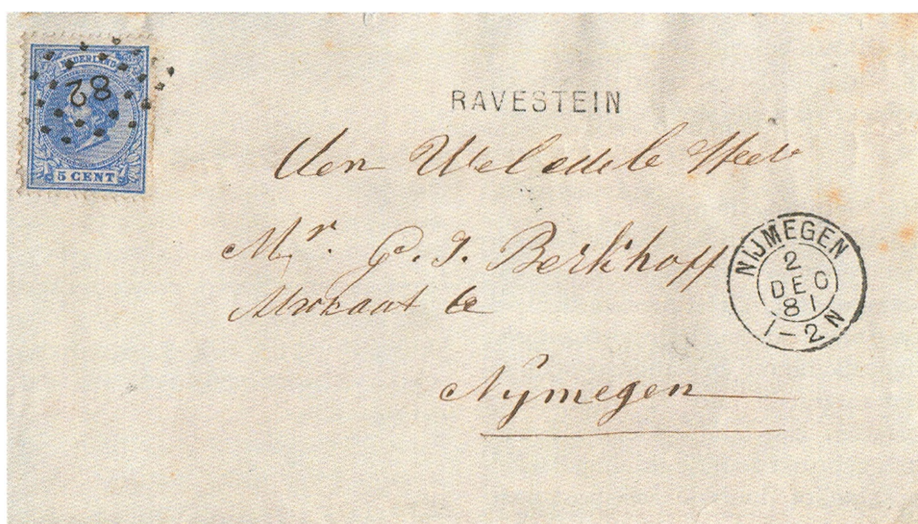
In het uurkarakter staat de M voor morgen en de A voor avond. De dagdelen die onderscheiden werden, zijn:

12M-8M middernacht - acht uur 's ochtends
 8M-12M acht uur 's ochtends-twaalf uur 's middags
 12M-4A twaalf uur 's middags - vier uur 's middags
 4A-8A vier uur 's middags - acht uur 's avonds
 8A-12M achttien uur 's avonds -midder-nacht.

Merkwaardigerwijze kan '12M' in deze weergave zowel middernacht als twaalf uur 's middags betekenen!

Afbeelding 5: 6 maart 1869, tweeletterstempel Arnhem 8M-12M in violet.

Afbeelding 6: 2 december 1881, kleinrondstempel Nijmegen 1-2N op een briefje uit Ravestein.

Wanneer we de afdrukken van een tweeletterstempel en een kleinrondstempel van een bepaalde plaats vergelijken, zien we dat ze dezelfde onderdelen bevatten (afb. 2).

We zien dat het verschil niet in de naamring of de datumkarakters zit, maar in het uurkarakter. In het tweeletterstempel worden het begin- en het einduur van een dagdeel aangegeven door getallen met een letter, in het kleinrondstempel is alleen het laatste getal voorzien van een letter.

Het tweeletterstempel

Het tweeletterstempel, geïntroduceerd in 1866, was bedoeld voor gebruik als dagtekeningstempel op postkantoren (afb. 3). Later zouden ook enkele bijpostkantoren, stationspost-

Afbeelding 7: afdrukken van twee kleinrondstempels van het bijpostkantoor op het Arnhemse station. 'ARNHEM-STATION' suggereerde ten onrechte dat het om een stationspostkantoor ging; het werd uiteindelijk vervangen door 'ARNHEM 2', de correcte aanduiding voor een bijkantoor.

Afbeelding 8: 29 juni 1887, kleinrondstempels van hulpkantoor Drunen (8-12V) en postkantoor Arnhem (8-9N) op een briefkaart.

in de eerste jaren werd het tweeletterstempel nog in de traditionele rode stempelkleur afgedrukt; ook zijn er afdrukken bekend in violet (afb. 4 en 5). Vanaf 1870 werd zwart de verplichte kleur voor alle stempelafdrukken.

Het kleinrondstempel

Vanaf 1877 werd het tweeletterstempel vervangen door het kleinrondstempel (afb. 6). Het nieuwe stempeltype werd ook aan hulpkantoren, bijpostkantoren en stationspostkantoren uitgereikt (afb. 7). In sommige plaatsen zijn aparte kleinrondstempels gebruikt door de afdeling Pakketpost en/of door de Rijkspostspaarbank.

Afbeelding 9: 24 oktober 1878, trajectstempel Eindhoven-Maastricht B op een briefkaart van Sittard (haltestempel) naar Visé in België. De letter B geeft aan dat het om de tweede trein van die dag ging.

Afbeelding 10: 9 februari 1896, trajectstempel Amsterdam E als op een briefkaart van Londen naar Amsterdam.

Bij de tweeletterstempels was de dag in vijf delen verdeeld, bij de kleinrondstempels voor postkantoren werden dat er 18. In het uurkarakter staat de V voor voormiddag en de N voor Namiddag: 12-6V, 6-7V, 7-8V, 8-9V, 9-10V, 10-11V, 11-12V, 12-1N, 1-2N, 2-3N, 3-4N, 4-5N, 5-6N, 6-7N, 7-8N, 8-9N, 9-10N en 10-12 N.

Hulpkantoren kregen kleinrondstempels met een minder gedetailleerde dagindeling, zij kregen de uurkarakters 12-8V, 8-12V, 12-4N, 4-8N en 8-12N (afb. 8).

Trajectstempels

Een speciaal type onder de 'kleine uurstempels' zijn de zogeheten trajectstempels. Deze stempels werden ge-

bruikt in posttreinen waarin post werd gestempeld. Ze onderscheiden zich van tweeletter- en kleinrondstempels doordat er meestal twee plaatsnamen in opgenomen zijn: het begin- en het eindstation van het traject.

Klein zijn deze trajectstempels wel, maar strikt genomen kunnen we ze geen uurstempels noemen. De 'uurkarakters' bevatten namelijk niet de aanduiding van een dagdeel, maar een hoofdletter of een Romeins cijfer ter aanduiding van het volgnummer van de trein. De hoofdletters (A, B...) werden gebruikt om de heenreis van de trein op het traject aan te duiden, de Romeinse cijfers (I, II...) werden op de terugreis gebruikt (afb. 9).

Al ziet het er anders uit, het 'kleine uurstempel' Amsterdam E is ook een trajectstempel: dit stempel werd gebruikt in de trein Vlissingen-Amsterdam op post die per boot uit Groot-Brittannië was aangeleverd (afb. 10).

Noten

1. Alles wat u over deze en alle andere Nederlandse handstempels wilt weten, is te vinden op de website van de Nederlandse Academie voor Filatelie: <http://poststempels.nedacademievoorfilatelie.nl/index.php>
2. Van Hoek, C. De kleine uurstempels van Nederland. Van 20.5 tot 23.8 mm. Zonder of met dikke buitencilinder, met korte of lange plaatsnaam. Aedermannsdorf, 2015.
3. Beek, M.L.F. van der, Goede, A.P. de, Scheffers, A.A.J. De poststempel-fabriek bij 's Rijks Munt 1865 - 1901. Incl. CD. Utrecht Nederlands Muntmuseum, 2002. De afbeelding staat op pagina 42.

Kosten rondzendingen

Met betrekking tot de rondzendingen willen wij een wijziging aanbrengen, waarvoor wij uw medewerking vragen.

De bankkosten bij zowel het ontvangen als het innen van de bedragen ten gevolge van de rondzendboeken, zijn groot en nemen daardoor veel geld uit de financiën van de vereniging. Elke betaling kost de vereniging 22 euro-cent aan de bank. Met meer dan 1.000 transacties per jaar is dit meer dan €220,00 die de vereniging aan de bank kwijt is en dus aan inkomsten misloopt.

Voor mensen die gewend zijn de uitnames **contant** te betalen aan de heer Theo Meeuwssen, de kassier van de vereniging op de verenigingsavonden, verandert er niets. Zij kunnen per rondzending contant blijven betalen op de maandelijkse vrijdag- en maandagavond.

Voor de mensen die hun uitnames niet zelf overmaken, maar een **incasso** aan de Rondzenddienst hebben afgegeven verandert alleen de frequentie van de incasso. Wij zijn voornemens dit eenmaal per kwartaal te doen. We wacht-

ten daarbij tot het te incasseren bedrag ongeveer €25,- bedraagt. Is het totaal lager, dan slaan we het incasseren een keer over. Aan het eind van het seizoen worden wel alle bedragen geïncasseerd boven de €5,-. Bij minder dan €5,- wachten we ook hier tot een volgende incassoronde in het nieuwe seizoen.

Voor de mensen die gewend zijn het bedrag zelf over te maken vragen wij dit **NIET** meer per rondzending te doen. In plaats daarvan vragen we u om aan het begin van het seizoen een bedrag te storten dat ongeveer overeenkomt met de jaaruitname uit onze rondzendingen. Voor de een zal dat € 50,- zijn, voor de ander bijvoorbeeld € 75,-. Wij boeken dit bedrag als tegoed op uw lidnummer en boeken de uitnames daarop af. Aan het eind van het seizoen krijgt u van ons een overzicht van tegoeden en afboekingen en het verzoek om voor het volgende jaar weer voor een saldo te zorgen. Nog makkelijker voor u en voor de vereniging is het om toestemming te geven om eenmaal per 3 maanden een automatische incasso toe te staan voor het bedrag van de zegel aankoop.

Deelnemers aan de rondzending krijgen nog een persoonlijke brief voor aanvang van het nieuwe seizoen. Incassoformulieren zijn te verkrijgen

Bestuur

Voorzitter:

A.F. Buitenhuis, Tolhuis 20-30,
6537 LW Nijmegen, tel. 024-3449032
voorzitter@noviopost.nl

Vice-Voorzitter en Coördinator

Activiteiten:

J.G. Op den Camp, Alte Bahn 20-B,
D47559 Kranenburg (ld),
tel. (0049) 2826 9168 43
jan.opdencamp@t-online.de

Secretaris:

drs. J.M.L.M. Bardoel, Schoutstr. 9
6525 XR Nijmegen, tel. 024-3561969
secretaris@noviopost.nl

Penningmeester:

vacature
wordt waargenomen door de voorzitter
IBAN: NL41 INGB 000 0575462 t.n.v.
Filatelistenvereniging NOVIOPOST

Administrateur (niet zijnde bestuurslid):

T. Hoefnagel, Loeffenstraat 42
6576 DV Ooij, tel. 024-6631538
a.hoefnagel@upcmail.nl

Ledenwerving:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraaten-v. Rijs-
wijk,
tel. 024-3550895

Hoofd Rondzendingen:

F. Wanders, Graafsestraat 6
5371 CX Ravenstein, tel. 0486-412383
Nederland@noviopost.nl

Pr-afdeling

vacature

bij Ton Buitenhuis (voorzitter@noviopost.nl of 024 344 9032).

Hoofd rondzendingen Noviopost,
Fred Wanders

363
J. Mulder
Hazeleger 218
5431 HT Cuijk

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

www.editoo.nl

Indien onbestelbaar retour: Tolhuis 35-17, 6537 NN Nijmegen

GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

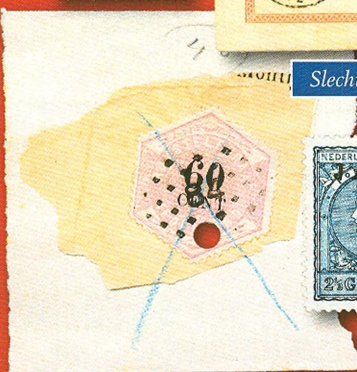
POSTZEGELS, PRENTBRIEFKAARTEN EN MUNTEN

NAJAARSVEILING

15 & 21-22 SEPTEMBER 2018

Slechts enkele gelopen ex. bekend

Breda A
4 ex. bekend

Assen A
5 ex. bekend

Universiteit ongeperforeerd
5 ex. bekend

CORINPHILA VEILINGEN BV
AMSTELVEEN - NEDERLAND
INFO@CORINPHILA.NL
TEL. + 31 - (0)20 - 624 97 40
WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUCTIONEN AG
ZÜRICH - ZWITSERLAND
WWW.CORINPHILA.CH

Filatelistische partner

STOCKHOLMIA2019
29 MAY - 2 JUNE

Met o.a.

- Zeer mooie afdeling losse nummers Nederland en OR met vele zeldzaamheden!
- Nederland vanaf emissie 1867 - de nooit tentoongestelde delen van de collectie Dr. Albert Louis
- Postgeschiedenis Eerste en Tweede Wereldoorlog
- Nederlands-Indië bankbiljetten SPECIMEN (deel 2)

VRAAG ONZE GRATIS CATALOGUS AAN!